

Hvis man ser nøjere på verdens mest berømte og bedst fungerende byrum, vil man konstatere, at alle væsentlige kvalitetskriterier er overbevisende respekteret. Prøv selv at bruge stikordslisten på side 249 (Piazza del Campo, Siena, Italien).

Byen i øjenhøjde: 12 kvalitetskriterier

Byen i øjenhøjde er tema for kapitel 4. På disse sider fremlægges en systematisk oversigt over de væsentligste kvalitetskriterier.

Før alle andre overvejelser er det væsentligt at sikre rimelig beskyttelse mod risici, fysisk overlast, utryghed samt ubehagelige sansepåvirkninger, især negative aspekter ved klimaet. Hvis blot et enkelt større problem vedrørende beskyttelse er uløst, kan det vise sig meningsløst at sikre kvaliteter i øvrigt.

Næste trin vil være at sikre, at rummene byder på god komfort og inviterer til de væsentligste aktiviteter, der udgør grundlaget for menneskers brug af byens rum: gå, stå, sidde, se, tale, høre og udfoldelse. Overvejelser om situationen ved dag og nat samt i årets forskellige sæsoner indgår naturligt i arbejdet med mulighederne i byens rum.

Arbejdet med herlighedsværdier omfatter primært sikring af en god menneskelig skala, muligheder for at kunne nyde de positive aspekter ved regionens klima samt tilbud om æstetiske oplevelser og dejlige sanseindtryk. God arkitektur og design indgår i denne tolvte og sidste rubrik. Rubrik 12 må ses som en række overbegreber, der bør omfatte indsatsen på alle de øvrige områder og herved tilføre ekstra kvaliteter og sammenbinde rum, møblering og detaljer til en overbevisende helhed. Det er væsentligt at understrege, at indsats med arkitektur og design ikke kan behandles isoleret fra de øvrige kriterier.

Det er interessant og tankevækkende, at de bedste og mest velfungerende byrum rundt om i verden demonstrerer en omhyggelig samlet behandling af alle de nævnte kvalitetssektorer. Det hele må med.

stikordsliste: 12 kvalitetskriterier vedrørende fodgængerlandskabet

Beskyttelse	<p>BESKYTTELSE MOD TRAFIK OG ULYKKER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplevelse af tryghed i relation til trafik 	<p>BESKYTTELSE MOD KRIMINALITET OG VOLD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplevelse af tryghed • Levende byrum • Funktioner der overlapper dag/nat • God belysning 	<p>BESKYTTELSE MOD UBEHAGELIGE SANSEPÅVIRKNINGER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vind/træk • Regn/sne • Kulde/varme • Forurening • Støv, blanding og støj
Komfort	<p>MULIGHEDER FOR AT GÅ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plads til at gå • Respekt for ganglinjer • Interessante facader • Adgang for alle • Gode overflader 	<p>MULIGHEDER FOR AT STÅ / OPHOLD</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opholdszoner / kanteffekt • Støttestrukturer at stå ved • Facader der inviterer til ophold 	<p>MULIGHEDER FOR AT SIDDE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Siddezoner med mange fordele • Gode siddesteder • Gode sidde møbler • Primære og sekundære sidde muligheder
	<p>MULIGHEDER FOR AT SE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rimelige se-afstande • Uhindrede syns linjer • Interessante udsigter • Belysning (aften/nat) 	<p>MULIGHEDER FOR AT TALE OG HØRE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lavt støjniveau • Samtalevenlige siddearrangementer 	<p>MULIGHEDER FOR UDFOLDELSE / AKTIVITETER</p> <ul style="list-style-type: none"> • Invitation til fysisk aktivitet, motion, leg og kreativ udfoldelse • Dag og nat • Sommer og vinter
Herlighedsværdier	<p>SKALA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dimensionering af bygninger og rum i en menneskelig skala relateret til sanser, bevægelsesmuligheder og adfærd 	<p>MULIGHEDER FOR AT NYDE POSITIVE ASPEKTER VED KLIMAET</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sol/skygge • Varme/kulde • Læ/brise (vægtning varierer fra region til region og med årets sæsoner) 	<p>ÆSTETISKE KVALITETER OG POSITIVE SANSEINDTRYK</p> <ul style="list-style-type: none"> • Godt design og gode detaljer • Smukke udsigter • Gode materialer • Træer, planter, vand

Kilde: Gehl, Gemzøe, Kirknæs, Søndergaard, *Det nye byliv*, Arkitektens Forlag, 2006.
 Videreudviklet: Gehl Architects – Urban Quality Consultants, 2009.